

**Επίσημοι Κανονισμοί
Μπότσε
SPECIAL OLYMPICS**

ΑΘΛΗΜΑ: ΜΠΟΤΣΕ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΤΑΣΟΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ & ΕΙΡΗΝΗ ΤΡΟΜΠΕΤΑ

EMAIL ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: t.koutsogiannis@athens2011.org

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ: 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010

LINK - ΑΓΓΛΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΚΕ:

http://media.specialolympics.org/soi/files/sports/sports_rules_2011/Bocce_11.pdf

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΘΗΝΑ ΚΑΡΤΑΛΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

ΜΠΟΤΣΕ

Η Διεθνής Ομοσπονδία του Μπότσε (Bocce) είναι τα Special Olympics (SO) και κατά συνέπεια οι επίσημοι κανονισμοί των S.O. για το άθλημα του Bocce πρέπει να διέπουν όλους τους αγώνες των Special Olympics.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α – Επίσημα Αγωνίσματα

Το σύνολο των αγωνισμάτων έχει ως στόχο να προσφέρει ευκαιρίες συναγωνισμού για τους αθλητές όλων των δυνατοτήτων. Τα εθνικά προγράμματα μπορούν να καθορίσουν τα αγωνίσματα που προσφέρονται και, εάν απαιτείται, τις κατευθυντήριες οδηγίες για την οργάνωση των αγωνισμάτων αυτών. Οι προπονητές είναι υπεύθυνοι για την προπόνηση των αθλητών και την επιλογή του κατάλληλου αγωνίσματος, ανάλογα με την ικανότητα και τα ενδιαφέροντα κάθε αθλητή.

Σημείωση: Όπου χρησιμοποιείται οποιοσδήποτε όρος αναφοράς σε πρόσωπο στο αρσενικό γένος (π.χ. με τη λέξη αθλητής), αναφέρεται σε πρόσωπα και των δύο φύλων, εκτός αν υπάρχει ειδική πρόνοια για το αντίθετο.

Τα επίσημα αγωνίσματα του μπότσε είναι τα παρακάτω:

1. Ατομικό (ένας παίκτης)
2. Διπλό (δύο παίκτες ανά ομάδα)
3. Ομαδικό (τέσσερις παίκτες ανά ομάδα)
4. Unified Sports® (Αγώνες Κοινωνικής Ένταξης) Bocce Doubles (1 αθλητής με έναν συνοδό αθλητή [partner])
5. Unified Sports Bocce Team (2 αθλητές με 2 συνοδούς αθλητών)

Σημείωση: Οι Αγώνες Κοινωνικής Ένταξης (Unified Sports) είναι αγώνες που συμμετέχουν αθλητές με και χωρίς διανοητική αναπηρία.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β - Γήπεδο και Εξοπλισμός

1. Γήπεδο (Σχήμα 1)

- α. Το γήπεδο έχει διαστάσεις 3,66 μ. και πλάτος 18,29 μ.
- β. Η επιφάνεια του γηπέδου μπορεί να αποτελείται από πέτρα, χώμα, πηλό, χόρτο ή τεχνητή επιφάνεια (π.χ. μοκέτα), με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει μόνιμο ή προσωρινό εμπόδιο στο γήπεδο που θα επηρεάζει την πορεία της μπάλας (π.χ. αλλαγή κατεύθυνσης).

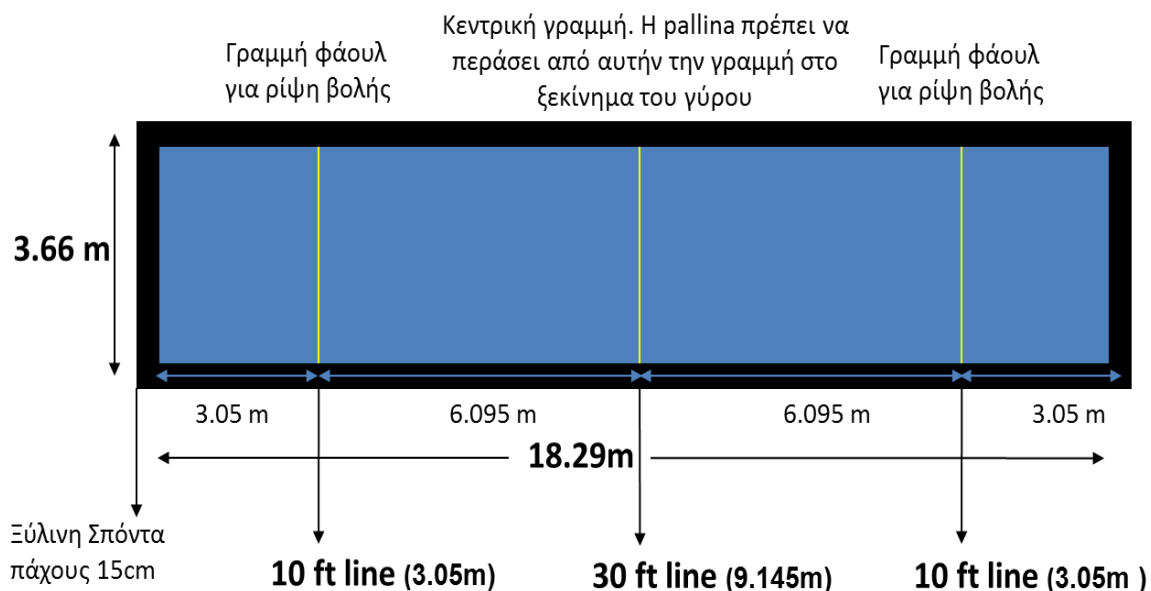
Επίσημοι Κανονισμοί Μπότσε SPECIAL OLYMPICS 2011

Η ταχύτητα κύλισης μπορεί να διαφέρει (μέσα στα αποδεκτά όρια του αθλήματος) από γήπεδο σε γήπεδο αναλόγως του είδους επιφάνειας του γηπέδου.

γ. Τα πλαϊνά και τα ακραία τοιχώματα του γηπέδου θα πρέπει να έχουν πάχος 15 εκ. και κατασκευασμένα από άκαμπτο υλικό, όπως ξύλο ή plexiglas. Το ύψος των πλευρικών τοιχωμάτων πρέπει να είναι 11 εκ. και των ακραίων 22 εκ.. Τα πλευρικά ή τα ακραία τοιχώματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού για τα bank shots ή τα rebound shots.

Η διαγράμμιση ενός γηπέδου αποτελείται από 3 γραμμές πλάτους 50 χλ. και το χωρίζουν στα εξής μέρη:

- 1) Γραμμή Φάουλ – 10 πόδια (3,05 μ.):** Χωρίζει το γήπεδο σε βοηθητικό χώρο (από τον οποίο πραγματοποιούνται οι βολές) και σε κυρίως γήπεδο. Στο γήπεδο υπάρχουν δύο γραμμές φάουλ που αντιστοιχούν σε δύο βοηθητικούς χώρους, έναν σε κάθε πλευρά. Απέχουν 3,05 μ. από τα ακραία τοιχώματα και αποτελούν το όριο ρίψης.
- 2) Κεντρική Γραμμή - 30 πόδια (9,145 μ.):** Χωρίζει το γήπεδο σε δύο ίσα μέρη. Η παλίνα στην εναρκτήρια βολή πρέπει να περάσει την κεντρική γραμμή. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, η θέση της παλίνας μπορεί να αλλάξει. Ωστόσο, αν για οποιοδήποτε λόγο η παλίνα ακινητοποιηθεί σε απόσταση μικρότερη από τα 30 πόδια, τότε ο γύρος θεωρείται άκυρος.
- 3) Οι γραμμές των 10 πόδια και 30 πόδια θα πρέπει να είναι μόνιμα χαραγμένες από άκρη σε άκρη του γηπέδου.**

(Σχήμα 1)

2. Εξοπλισμός

α. Μπάλες μπότσε (Σχήμα 2): μπορούν να κατασκευαστούν από ξύλο ή από συνθετικό υλικό και πρέπει να είναι του ίδιου μεγέθους. Το επίσημο μέγεθος μπάλας στους αγώνες κυμαίνεται από 107 χλ. έως 110 χλ.. Το χρώμα τους είναι άνευ σημασίας υπό

Επίσημοι Κανονισμοί Μπότσε SPECIAL OLYMPICS 2011

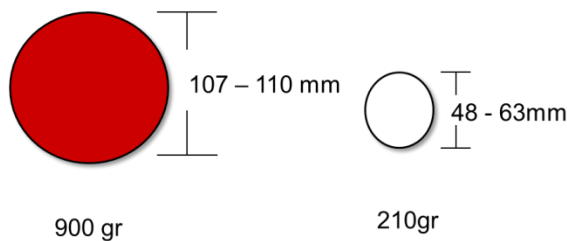
την προϋπόθεση ότι οι τέσσερις μπάλες της μιας ομάδα είναι εμφανώς διαφορετικές από τις τέσσερις μπάλες της αντίπαλης ομάδας.

- β. Παλίνα (στόχος)** (Σχήμα 2): μικρή μπάλα η οποία δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από 63 χλ. ή μικρότερη από 48 χλ. και θα πρέπει να είναι σε χρώμα εμφανώς διαφορετικό από τα χρώματα των μπαλών.

Μπάλα bocce

Στόχος

Pallina

(Σχήμα 2)

- γ. Συσκευή μέτρησης:** μπορεί να είναι οποιαδήποτε συσκευή που έχει τη δυνατότητα να μετρήσει με ακρίβεια την απόσταση μεταξύ δύο αντικειμένων, και είναι αποδεκτή από τους υπεύθυνους του αγώνα. Για την κατηγοριοποίηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί μια χαλύβδινη μετροταινία βαθμολογημένη σε χιλιοστά.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ - Κανονισμοί

1. Το παιχνίδι

α. Μπάλες μπότσε & Παλίνα - Το μπότσε παίζεται με οκτώ μπάλες και ένα μικρότερο μπαλάκι-στόχο που ονομάζεται παλίνα (palina, jack, cue, beebie, κ.λπ.). Υπάρχουν τέσσερις μπάλες για κάθε ομάδα, οι οποίες είναι διαφορετικού χρώματος για να ξεχωρίζουν οι μπάλες της μιας ομάδας από αυτές της αντίπαλης.

β. Παλίνα και επιλογή χρώματος μπάλας – Με ρίψη νομίσματος από τον διαιτητή καθορίζεται η κατοχή της παλίνας και η επιλογή του χρώματος της μπάλας. Σε περίπτωση απουσίας διαιτητή, οι δύο αρχηγοί των ομάδων θα κάνουν τη ρίψη του νομίσματος. Η ρίψη του νομίσματος γίνεται στο γήπεδο.

γ. Κανόνας τριών προσπαθειών - Η ομάδα που ρίχνει την παλίνα έχει τρεις προσπάθειες να στείλει την παλίνα πέρα από την γραμμή των 30 ποδιών, και πριν από τη γραμμή των 10 ποδιών—της απέναντι πλευράς. Αν και οι τρεις προσπάθειες αποτύχουν, η αντίπαλη ομάδα έχει την ευκαιρία να ρίξει την παλίνα. Εάν και αυτή η προσπάθεια αποτύχει, ο διαιτητής τοποθετεί την παλίνα στο κέντρο του γηπέδου των 50 ποδιών (απέναντι γραμμή φάουλ). Σε κάθε περίπτωση η ομάδα που κέρδισε το πλεονέκτημα της παλίνας, θα ρίξει και την πρώτη μπαλιά

δ. Εναλλαγή ρίψεων - Το παιχνίδι αρχίζει με τη ρίψη της παλίνας από έναν παίκτη της ομάδας που κέρδισε στη ρίψη του νομίσματος. Ο ίδιος παίκτης ρίχνει και την πρώτη μπάλα. Στη συνέχεια η αντίπαλη ομάδα ρίχνει τις μπάλες της μέχρι να καταφέρει να βρεθεί πιο κοντά στην παλίνα από την αντίπαλη ομάδα ή να τις εξαντλήσει. Ο κανόνας της «κοντινότερης μπάλας» διέπει τον τρόπο παιχνιδιού. Η ομάδα της οποίας η μπάλα είναι πλησιέστερη στην παλίνα ονομάζεται «in» (πλεονέκτημα μπάλας) και η αντίπαλη «out» (μειονέκτημα μπάλας). Κάθε φορά που μια ομάδα κερδίζει το πλεονέκτημα μπάλας «in», περιμένει και παίζει η ομάδα με το μειονέκτημα μπάλας «out».

ε. Εναρκτήρια βολή - Η ομάδα με το πλεονέκτημα της παλίνας καθορίζει την εναρκτήρια βολή. Παράδειγμα: Η ομάδα Α ρίχνει την παλίνα και την πρώτη μπάλα. Η ομάδα Β επιλέγει να χτυπήσει την μπάλα της ομάδας Α και να τη βγάλει εκτός θέσης. Με αυτόν τον τρόπο οι μπάλες και των δύο ομάδων βγαίνουν εκτός γηπέδου αφήνοντας μόνο την παλίνα μέσα. Είναι υποχρέωση της ομάδας Α να επανακαθορίσει τον αρχικό πόντο.

στ. Ρίψη μπάλας – Ένας παίκτης έχει την επιλογή να κάνει ρίψης της μπάλας με διάφορους τρόπους, όπως κύλιση, αναπήδηση, σπόντα κ.λπ., με την προϋπόθεση ότι η μπάλα δεν θα βγει εκτός γηπέδου ή ότι ο παίκτης δεν θα παραβιάσει τη γραμμή του φάουλ. Ένας παίκτης έχει επίσης τη δυνατότητα να χτυπήσει οποιαδήποτε μπάλα στο παιχνίδι στην προσπάθειά του να κερδίσει πόντο ή να μειώσει τους πόντους της αντίπαλης ομάδας. Ένας παίκτης μπορεί να πιάσει την μπάλα τοποθετώντας το χέρι του πάνω ή κάτω από αυτήν, αρκεί η ρίψη της μπάλας να γίνει κάτω από το ύψος της λεκάνης.

- Είναι στη διακριτική ευχέρεια του Τεχνικού Επιτετραμμένου των αγώνων να επιτρέπει ορισμένες τροποποιήσεις / ερμηνείες των συγκεκριμένων τεχνικών κανονισμών αναλόγως με ορισμένα χαρακτηριστικά αναπηρίας. Μια τέτοια τροποποίηση θα πρέπει να ζητείται και να αποφασίζεται πριν από τη συμμετοχή του αθλητή στον αγώνα, και να μην παρέχει πλεονέκτημα σε σχέση με κάποιον άλλο αθλητή. Η ερμηνεία εκτέλεσης της ρίψης θα σχετίζεται με τη χρήση του άκρου που εκτελεί τη ρίψη.

ζ. Αριθμός ρίψεων ανά παίκτη

- 1) Ατομικό - ο παίκτης ρίχνει τέσσερις μπάλες
- 2) Διπλό - κάθε παίκτης ρίχνει δύο μπάλες
- 3) Ομαδικό - κάθε παίκτης ρίχνει μία μπάλα

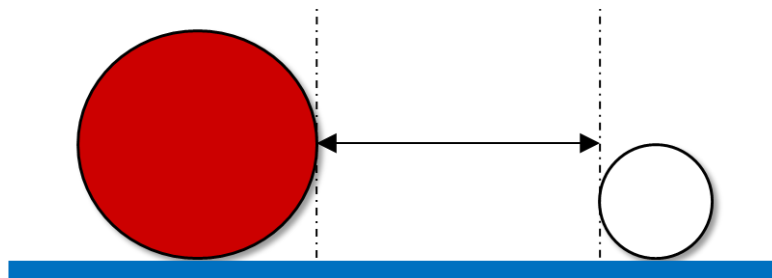
η. Καθοδήγηση

- 1) Συζήτηση μεταξύ συμπαικτών ή παικτών και προπονητή απαγορεύεται, όταν ο αθλητής μπαίνει στο γήπεδο.
- 2) Εάν ο διαιτητής διαπιστώσει ότι προπονητής / συνοδός / θεατής έχει παραβιάσει αυτόν τον κανόνα, έχει δικαίωμα να του επιβάλει κυρώσεις οι οποίες μπορεί να είναι: προφορική προειδοποίηση, αναφορά για αντιαθλητική συμπεριφορά ή αποβολή από το παιχνίδι.

θ. Τρόπος επίτευξης πόντων

- Στο τέλος κάθε γύρου (όταν και οι δύο ομάδες έχουν εξαντλήσει όλες τις μπάλες), η βαθμολογία προσδιορίζεται ως εξής: Οι πόντοι δίνονται στην ομάδα της οποίας οι μπάλες είναι πλησιέστερα στην παλίνα σε σχέση με τις μπάλες της αντίπαλης ομάδας.
- **Τρόπος μέτρησης απόστασης** (Σχήμα 3): Ως απόσταση μεταξύ μπάλας μπότσε και παλίνας ορίζεται η νοητή ευθεία (παράλληλη με το έδαφος) μεταξύ του πλησιέστερου σημείου της μπάλας μπότσε και του πλησιέστερου σημείου της παλίνας.

Μέτρηση απόστασης - (Σχήμα 3)

- Στο τέλος του γύρου, ο διαιτητής ανακοινώνει στους παίκτες που βρίσκονται έξω από το γήπεδο τους πόντους και το χρώμα της νικήτριας ομάδας και πριν μετακινήσει τις μπάλες θα πρέπει να έχει τη σύμφωνη γνώμη των παικτών.
- Οι παίκτες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν μέτρηση, σε περίπτωση που διαφωνούν με τον διαιτητή.
- Όταν ο παίκτης ή η ομάδα συμφωνεί με τον αριθμό των πόντων που κέρδισαν, ο διαιτητής προχωράει στη μετακίνηση των μπαλών για να ξεκινήσει ο επόμενος γύρος.
- Η ομάδα που κέρδισε το γύρο, κερδίζει το πλεονέκτημα της παλίνας στον επόμενο.
- Ο διαιτητής είναι υπεύθυνος για την εγκυρότητα του πίνακα και της κάρτας αποτελεσμάτων, και ο αρχηγός της ομάδας έχει την υποχρέωση να επαληθεύει κάθε φορά την ακρίβεια των αποτελεσμάτων.

ι. Ισοπαλία κατά τη διάρκεια του γύρου - Στην περίπτωση που οι δύο αντίπαλες μπάλες είναι σε ίση απόσταση από την παλίνα (ισοπαλία), η ομάδα που έριξε τελευταία θα συνεχίσει να παίζει μέχρι να σπάσει η ισοπαλία. Παράδειγμα: Η ομάδα Α ρίχνει την μπάλα προς την παλίνα και λαμβάνει τη θέση της. Στη συνέχεια, η ομάδα Β

Επίσημοι Κανονισμοί Μπότσε SPECIAL OLYMPICS 2011

ρίχνει την μπάλα προς την παλίνα και ο διαιτητής κρίνει ότι και οι δύο έχουν την ίδια ακριβώς απόσταση από την παλίνα. Η ομάδα Β θα συνεχίσει να ρίχνει μέχρι να καταφέρει η μπάλα της να έρθει πιο κοντά στην παλίνα («in»). Στη συνέχεια παίζει η ομάδα Α. Αν η ομάδα Α καταφέρει να εξοστρακίσει την μπάλα της ομάδας Β, επιτυγχάνοντας έτσι ξανά ισοπαλία, τότε κατά τον ίδιο τρόπο η ομάδα Α συνεχίζει να ρίχνει μέχρι να σπάσει την ισοπαλία.

κ. Ισοπαλία στο τέλος του γύρου – Στην περίπτωση που οι δύο αντίπαλες μπάλες ισαπέχουν από την παλίνα, καμία ομάδα δεν κερδίζει πόντο. Η παλίνα επιστρέφει στην ομάδα που ξεκίνησε πρώτη τον γύρο και ο γύρος ξεκινά από την αρχή από την ίδια πλευρά.

λ. Νικητής Αγώνα – Κατά την κρίση του Διευθυντή των αγώνων, η νικήτρια ομάδα μπορεί να καθοριστεί είτε με ορισμό νικητήριου σκορ, είτε με καθορισμένη χρονική διάρκεια.

Νικητήριο σκορ: Ανάλογα με το αγώνισμα νικήτρια είναι η ομάδα που θα φτάσει πρώτη στους παρακάτω πόντους:

- Ατομικό : 12 πόντοι
- Διπλό: 12 πόντοι
- Ομαδικό: 16 πόντοι

Η παραπάνω διαδικασία βαθμολόγησης νικητήριου σκορ είναι συνηθισμένη σε μεγάλες διοργανώσεις, ωστόσο οι μεταβολές στον ορισμό του νικητήριου σκορ είναι αποδεκτές.

μ. Φύλλο Αγώνος

Είναι ευθύνη του κάθε αρχηγού ομάδας να υπογράψει το φύλλο αγώνος μετά το τέλος κάθε αγώνα.

Οι υπογραφές επικυρώνουν το τελικό αποτέλεσμα.

Σε παιχνίδια στα οποία πρόκειται να γίνει ένσταση, το φύλλο αγώνος δεν πρέπει να υπογράφεται από τον αρχηγό που δεν συμφωνεί με το αποτέλεσμα ή την εγκυρότητά του.

2. Τίτλοι παικτών

α. Αρχηγός ομάδας

- Κάθε ομάδα, πρέπει να ορίσει έναν αρχηγό τον οποίο πρέπει να γνωρίζουν οι διαιτητές, πριν ξεκινήσει το παιχνίδι.
- Ο αρχηγός δεν μπορεί να αλλάξει κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, αλλά μπορεί να αλλάξει κατά τη διάρκεια του τουρνουά.

β. Εναλλαγή των παικτών

Επίσημοι Κανονισμοί Μπότσε SPECIAL OLYMPICS 2011

Οι παίκτες κάθε ομάδας μπορούν να επιλέξουν με ποια σειρά θα παίξουν με την προϋπόθεση ότι αυτός που θα ρίξει πρώτος την παλίνα θα ρίξει και την πρώτη μπάλα.

Η σειρά μπορεί να διαφέρει από γύρο σε γύρο.

Ωστόσο, κανένας παίκτης δεν μπορεί να ρίξει παραπάνω μπάλες από αυτές που του αναλογούν σε κάθε γύρο.

3. Ομάδες Unified (Αγώνες Κοινωνικής Ένταξης)

- Unified ζευγαριών: Αποτελείται από έναν αθλητή και έναν συνοδό αθλητή (partner).
- Unified ομαδικό: Αποτελείται από δύο αθλητές και δύο συνοδούς αθλητές (partners).

4. Αναπληρωματικοί

α. Ενημέρωση διαιτητών σε περίπτωση αντικατάστασης παικτών

Οι διαιτητές του αγώνα πρέπει να ενημερώνονται για τυχόν αντικαταστάσεις παικτών πριν από την προγραμματισμένη εκκίνηση του παιχνιδιού.

Σε περίπτωση που οι διαιτητές δεν ενημερωθούν εγκαίρως, η ομάδα που δεν ενημέρωσε θα κριθεί ως χαμένη άνευ αγώνος.

β. Αντικατάσταση παικτών

1) Μόνο μια αντικατάσταση επιτρέπεται ανά ομάδα και ανά παιχνίδι.

Η αντικατάσταση μπορεί να γίνει για οποιοδήποτε παίκτη μιας ομάδας.

Αντικατάσταση μπορεί να γίνει σε όλους τους παίκτες μιας ομάδας, αλλά σε διαφορετικούς αγώνες.

2) Ο παίκτης που έχει οριστεί κατά τη διάρκεια μίας διοργάνωσης ως αναπληρωματικός μίας ομάδας, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αναπληρωματικός άλλης ομάδας κατά τη διάρκεια της ίδιας διοργάνωσης.

γ. Μόνο σε περίπτωση ιατρικών ή άλλων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης μπορεί να αντικατασταθεί ένας παίκτης κατά τη διάρκεια ενός παιχνιδιού. Η αντικατάσταση πρέπει να γίνει στο τέλος του γύρου. Αν αυτό δεν είναι δυνατό τότε ο γύρος θεωρείται άκυρος. Ωστόσο, όταν γίνει η αντικατάσταση, πρέπει ο παίκτης αυτός να ολοκληρώσει το παιχνίδι.

- Ομάδα με λιγότερο από τον προβλεπόμενο αριθμό παικτών, χάνει τον αγώνα.

5. Timeouts – Καθυστερήσεις – Έλεγχος θέσης μπάλας

α. **Timeout** - Ο διαιτητής μπορεί να δώσει timeout σε περίπτωση που το θεωρήσει απαραίτητο. Το χρονικό όριο περιορίζεται στα δέκα λεπτά.

β. **Σκόπιμη καθυστέρηση παιχνιδιού** - Εάν, κατά την άποψη του διαιτητή, γίνει ηθελημένη καθυστέρηση χωρίς έγκυρο λόγο, τότε ο διαιτητής κάνει παρατήρηση. Αν συνεχιστεί η καθυστέρηση, τότε η ομάδα χάνει τον αγώνα.

- γ. Καθυστερήσεις λόγω καιρικών συνθηκών ή άλλων απρόβλεπτων λόγων** - Σε αυτές τις περιπτώσεις η τελική απόφαση είναι του Διευθυντή Αγώνων και είναι η οριστική.
- δ. Έλεγχος θέσης μπάλας** – Κάθε παίκτης πριν παίξει, έχει δικαίωμα να ελέγξει σε ποια θέση βρίσκονται οι άλλες μπάλες, προχωρώντας από την έξω πλευρά του γηπέδου και παραμένοντας εκτός μέχρι τον τελικό έλεγχο.

6. Ποινές

α. Επιβολή ποινών

- 1) Καθορισμός ποινής** - Αμέσως μετά την επισήμανση από τον διαιτητή ότι έχει γίνει παράβαση, ο διαιτητής ενημερώνει τους αρχηγούς των δύο ομάδων και τους γνωστοποιεί την ποινή που θα επιβληθεί. Η ομάδα στην οποία έγινε η παράβαση, έχει το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε ποινή πρόκειται να επιβληθεί από τον διαιτητή, να αποδεχθεί την υπάρχουσα θέση που έχουν οι μπάλες στο γήπεδο και να συνεχίσει να παίζει.
- 2) Περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από τους κανονισμούς** - Για τις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται ρητά από τους κανονισμούς, ο Τεχνικός Επιτετραμμένος των Αγώνων λαμβάνει την τελική απόφαση η οποία είναι και η οριστική.
- 3) Ενστάσεις** - Κάθε ένσταση για απόφαση είτε του διαιτητή είτε του Τεχνικού Επιτετραμμένου των αγώνων πρέπει να υποβάλλεται από τον προπονητή της ομάδας εντός 15 λεπτών μετά την ολοκλήρωση του αγώνα, διαφορετικά η απόφαση αυτή θα θεωρείται αποδεκτή. Ενστάσεις που θα αναγνωριστούν με βάση τις αντικειμενικές συνθήκες, θα κριθούν στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα.
- 4) Ένσταση σε περίπτωση ακύρωσης ομάδας (forfeit)** – Αν μια ομάδα ακυρωθεί λόγω μη παρουσίας της σε ένα προγραμματισμένο αγώνα ή λόγω παράβασης κανονισμών, καμία επίσημη ένσταση δεν θα αναγνωριστεί.

β. Ειδικά φάουλ

- 1) Υπέρβαση γραμμής φάουλ** - Και στα 2 είδη ρίψεων (pointing ή hitting) δεν επιτρέπεται οποιοδήποτε μέρος του ποδιού του παίκτη ή οποιοδήποτε βοηθητικό μέσο (αναπηρικό αμαξίδιο, μαστούνι κ.λπ.) χρησιμοποιείται, να ξεπεράσει τη γραμμή του φάουλ μετά τη ρίψη της μπάλας και προτού αυτή αγγίξει οποιοδήποτε μέρος του αγωνιστικού χώρου εμπροσθεν της γραμμής. Ο διαιτητής στην περίπτωση αυτή υποδεικνύει την παράβαση. Η ποινή για τον παίκτη (ομάδα) που υπέπεσε στην παράβαση, είναι να ακυρωθεί η μπάλα του (dead ball). Ο διαιτητής περιμένει μέχρις ότου σταματήσει η μπάλα τελείως και στη συνέχεια τη βγάζει εκτός γηπέδου. Αν η μπάλα έρθει σε επαφή με τις άλλες μπάλες στον αγωνιστικό χώρο ή την παλίνα και αυτές μετακινηθούν από την αρχική τους θέση, τότε ο διαιτητής τις επαναφέρει όσο το δυνατόν πιο κοντά στην αρχική τους θέση και συνεχίζεται ο αγώνας.
- 2) Υπέρβαση του αριθμού των επιτρεπόμενων ρίψεων από έναν παίκτη σε διπλό ή ομαδικό αγώνισμα** - Όταν ένας παίκτης ρίξει μια επιπλέον μπάλα κατά τη διάρκεια

Επίσημοι Κανονισμοί Μπότσε SPECIAL OLYMPICS 2011

ενός γύρου τότε αυτή θεωρείται άκυρη (dead ball). Ο διαιτητής περιμένει μέχρις ότου σταματήσει η μπάλα τελείως και στη συνέχεια τη βγάζει εκτός γηπέδου. Αν η μπάλα έρθει σε επαφή με τις άλλες μπάλες στον αγωνιστικό χώρο ή την παλίνα και αυτές μετακινηθούν από την αρχική τους θέση, τότε ο διαιτητής τις επαναφέρει όσο το δυνατόν πιο κοντά στην αρχική τους θέση και συνεχίζεται ο αγώνας. Αυτό συμβαίνει όταν ένας παίκτης ρίξει τρεις μπάλες αντί για δυο στο διπλό ή δυο μπάλες αντί για μια στο ομαδικό. Ως αποτέλεσμα αυτών είναι στο διπλό ο άλλος παίκτης να έχει μόνο μια βολή, ενώ στο ομαδικό οι παίκτες που δεν έχουν ρίξει καμία βολή, πρέπει να αποφασίσουν μεταξύ τους ποιοι θα ρίξουν τις υπόλοιπες μπάλες.

- 3) Αντικανονική μετακίνηση μπάλας από παίκτη της ίδιας ομάδας** – Όταν ένας παίκτης μετακινήσει μια ή παραπάνω μπάλες της ομάδας του, τότε αυτές θεωρούνται άκυρες, απομακρύνονται εκτός αγωνιστικού χώρου και ο αγώνας συνεχίζεται.
- 4) Αντικανονική μετακίνηση μπάλας της αντίπαλης ομάδας** - Όταν έχουν πραγματοποιηθεί και οι οκτώ βολές και ένας παίκτης μετακινήσει μια ή παραπάνω αντίπαλες μπάλες, τότε η αντίπαλη ομάδα κερδίζει έναν πόντο για κάθε μπάλα που μετακινήθηκε. Σε περίπτωση όμως που υπάρχουν «άπαιχτες» μπάλες τότε ο διαιτητής τις επαναφέρει όσο το δυνατόν πιο κοντά στην αρχική τους θέση και συνεχίζεται το παιχνίδι.
- 5) Αντικανονική μετακίνηση της παλίνας από παίκτη** – Αν ένας παίκτης μετακινήσει την παλίνα, η αντίπαλη ομάδα κερδίζει τόσους πόντους όσους το σύνολο των έγκυρων βολών μέχρι εκείνο το σημείο συν τις μπάλες που δεν έχουν παιχτεί. Αν η ομάδα στην οποία έγινε η παράβαση δεν έχει έγκυρες βολές ούτε εναπομείνουσες μπάλες τότε ο διαιτητής ανακοινώνει ότι ο γύρος τελείωσε χωρίς αλλαγή στο σκορ και ο ίδιος γύρος ξεκινά πάλι από την ίδια πλευρά.

γ. Τυχαία ή πρόωρη μετακίνηση της μπάλας ή της παλίνας από τον διαιτητή

- 1) Τυχαία μετακίνηση της μπάλας ή της παλίνας κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού** (όταν υπολείπονται μπάλες να παιχτούν) – Όταν ο διαιτητής, είτε στη διαδικασία της μέτρησης είτε σε οποιαδήποτε άλλη στιγμή του παιχνιδιού, μετακινήσει την μπάλα που προσμετρείται ή την παλίνα, τότε ο γύρος θεωρείται άκυρος και ο αγώνας ξεκινά από την αρχή, από την ίδια πλευρά.
- 2) Τυχαία μετακίνηση της μπάλας ή της παλίνας από τον διαιτητή** όταν όλες οι μπάλες έχουν παιχτεί - Αν ο πόντος ή οι πόντοι είναι εμφανείς στον διαιτητή, τότε κατοχυρώνονται. Όλοι οι πόντοι που δεν είναι εμφανείς, δεν θα προσμετρηθούν, ο γύρος θεωρείται άκυρος και ο αγώνας ξεκινά από την αρχή από την ίδια πλευρά.

δ. Παρέμβαση στην εν κινήσει μπάλα

Επίσημοι Κανονισμοί Μπότσε SPECIAL OLYMPICS 2011

- 1) Από παίκτη της ίδιας ομάδας** - Αν κάποιος παίκτης παρέμβει σε μπάλα της ομάδας του που είναι σε κίνηση, και ο διαιτητής δει την παράβαση, ακυρώνει την μπάλα και την απομακρύνει από το γήπεδο. Ο διαιτητής, αφού υποδείξει το φάουλ, πρέπει να προσπαθήσει να σταματήσει την πορεία της μπάλας εντός γηπέδου έτσι ώστε να μην χτυπήσει άλλη μπάλα. Αν όμως δεν καταφέρει να σταματήσει την πορεία της, περιμένει να σταματήσει και την απομακρύνει από το γήπεδο. Αν αυτή έρθει σε επαφή με άλλες μπάλες ή την παλίνα και αυτές μετακινηθούν από τη θέση τους, τότε ο διαιτητής τις τοποθετεί όσο το δυνατόν πλησιέστερα στην αρχική τους θέση και το παιχνίδι συνεχίζεται.
- 2) Από παίκτη της αντίπαλης ομάδας** – Αν ένας παίκτης παρέμβει στην εν κινήσει αντίπαλη μπάλα η ομάδα που δέχτηκε το φάουλ έχει μια από τις παρακάτω επιλογές:
  - Να ξαναρίξει την μπάλα.
  - Να δηλώσει άκυρο το γύρο.
  - Να αρνηθεί την ποινή, να αποδεχτεί τη θέση που έχουν λάβει οι μπάλες και να συνεχίσει το παιχνίδι.
- 3) Χωρίς παρέμβαση στη θέση μπάλας που έχει ριφθεί** - Εάν θεατής, ζώο ή αντικείμενο έρθει σε επαφή με την εν κινήσει μπάλα χωρίς να μετακινηθούν οι άλλες μπάλες που βρίσκονται μέσα στο γήπεδο, τότε πρέπει να η μπάλα να παιχτεί ξανά από τον ίδιο παίκτη.
- 4) Παρέμβαση σε μπάλα που έχει ριφθεί** - Εάν θεατής, ζώο ή αντικείμενο έρθει σε επαφή με την εν κινήσει μπάλα και η συγκεκριμένη μετακινήσει άλλες μπάλες που βρίσκονται μέσα στο γήπεδο, τότε ο γύρος θεωρείται άκυρος.
- 5) Άλλες παρεμβάσεις στο παιχνίδι** - Κάθε ενέργεια που επηρεάζει τη θέση της παλίνας ή της μπάλας της ομάδας που βρίσκεται πιο κοντά στην παλίνα, καθιστά τον γύρο άκυρο. Σε περίπτωση όπου άλλες μπάλες, εκτός της παλίνας ή των δυο κοντινότερων στην παλίνα αντίπαλων μπαλών, μετακινηθούν, τότε ο διαιτητής ή οι δυο αρχηγοί των ομάδων τις επαναφέρουν όσο το δυνατόν κοντινότερα στην αρχική τους θέση. Αυτή η παρέμβαση μπορεί να είναι αποτέλεσμα είτε κάποιας άκυρης μπάλας διπλανού γηπέδου, είτε ξένου σώματος, είτε κάποιου θεατή ή ζώου που μπήκε στο γήπεδο.

ε. Ρίψη λάθους χρώματος μπάλας

- 1) Αντικατάσταση μπάλας** - Αν γίνει ρίψη λάθους χρώματος μπάλας, η πορεία της δεν μπορεί να διακοπεί από άλλο παίκτη ή τον διαιτητή. Μόλις σταματήσει αντικαθίσταται από τον διαιτητή με μπάλα σωστού χρώματος.
- 2) Αδυναμία αντικατάστασης μπάλας** – Αν γίνει ρίψη λάθους χρώματος μπάλας η οποία δεν μπορεί να αντικατασταθεί χωρίς να επηρεάσει τη θέση άλλης μπάλας που βρίσκεται ήδη στον αγωνιστικό χώρο, τότε καταγράφονται οι πόντοι μέχρι εκείνη την στιγμή, η λάθος χρώματος μπάλα μετράει για την ομάδα που την έριξε, και το παιχνίδι συνεχίζεται. Είναι ευθύνη των δύο αρχηγών των ομάδων και του διαιτητή να μπορούν να διακρίνουν τη «λάθος χρώματος» μπάλα (-ες).

στ. Λάθος σειρά ρίψης

- 1) **Αρχικός πόντος** - Αν γίνει ρίψη της παλίνας και της πρώτης μπάλας από λάθος ομάδα, τότε ο διαιτητής επιστρέφει και τις δυο (παλίνα και μπάλα) στο αρχικό σημείο και ο αγώνας ξεκινά από την αρχή.
- 2) **Ρίψη μπάλας σωστού χρώματος λανθασμένης σειράς** - Αν γίνει ρίψη μπάλας από παίκτη της ομάδας που βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση («in») και η άλλη ομάδα έχει να ρίξει και άλλες, η συγκεκριμένη μπάλα παραμένει εκεί που σταμάτησε, θεωρείται έγκυρη και το παιχνίδι συνεχίζεται. Η απόφαση αυτή ισχύει, ανεξάρτητα από το ποια ομάδα έχει το πλεονέκτημα «in» και είναι στην ευθύνη κάθε ομάδας να αιτείται μέτρηση, όταν αμφισβητείται ο πόντος.

7. Διαιτητές - Κριτές

α. Ενστάσεις

- 1) **Ένσταση για τον διαιτητή** - Κάθε ομάδα έχει το δικαίωμα να κάνει ένσταση για τον διαιτητή που έχει οριστεί, πριν από την έναρξη του παιχνιδιού. Αρμόδιος για να εξετάσει και να αποφασίσει για την ένσταση αυτή είναι ο Τεχνικός Επιτετραμμένος.
- 2) **Συμμετέχοντες διαιτητές** – Κανένα μέλος ομάδας ή δηλωμένος αναπληρωματικός μιας ομάδας δεν επιτρέπεται να βοηθήσει στη διαιτησία ενός παιχνιδιού στον οποίο συμμετέχει η ομάδα του.

β. Αναπληρωματικοί διαιτητές

- 1) **Κατά τη διάρκεια ενός αγώνα** - Αντικατάσταση των διαιτητών μπορεί να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια ενός αγώνα μόνο με την άδεια του Διευθυντή Αγώνων και τη σύμφωνη γνώμη των δύο αρχηγών των ομάδων.
- 2) **Επιπρόσθετοι διαιτητές** – Επιπρόσθετοι διαιτητές μπορεί να τοποθετηθούν σε οποιοδήποτε διοργάνωση κατά τη διάρκεια του αγώνα, με την άδεια του Διευθυντή Αγώνων.
- 4) **Αιτήματα ομάδος** - Οι διαιτητές μπορούν να αντικατασταθούν κατά τη διάρκεια ενός αγώνα, αν κάποια εκ των ομάδων προσκομίσει επαρκή αιτιολογία στον Διευθυντή Αγώνων.
- 5) **Περιβολή διαιτητών** - Η περιβολή των διαιτητών θα πρέπει να διαφέρει ευκρινώς από εκείνη των παικτών.

γ. Δεοντολογία, Κώδικας Ηθικής Διαιτητών

Ο διαιτητής οφείλει:

- α) Να έχει μελετήσει τους κανόνες του αθλήματος.

Επίσημοι Κανονισμοί Μπότσε SPECIAL OLYMPICS 2011

- β) Να είναι δίκαιος και αμερόληπτος στις αποφάσεις του, επιβάλλοντας τες ανεξάρτητα από τη διαμόρφωση του σκορ.
- γ) Να είναι αυστηρός αλλά όχι υπερβολικός, γενναιόδωρος αλλά όχι υπέρ το δέον θετικός, ποτέ αγενής, πάντα αξιοπρεπής, αλλά όχι αλόγιστα φιλικός, πάντα ευαίσθητος, ήρεμος και σε εγρήγορση.
- δ) Να είναι προετοιμασμένος σωματικά και ψυχικά να διευθύνει το παιχνίδι.
- ε) Να μην δίνει πληροφόρηση η οποία θα παρέχει βοήθεια ή πλεονέκτημα σε κάποια από τις δυο ομάδες.

8. Άλλες Περιπτώσεις

α. Σπασμένη μπάλα - Εάν κατά τη διάρκεια ενός γύρου μια μπάλα ή η παλίνα σπάσει, τότε ο γύρος ακυρώνεται. Η αντικατάστασή τους είναι ευθύνη του Διευθυντή Αγώνων.

β. Φροντίδα γηπέδου

- **Πριν τον αγώνα** - Όλα τα γήπεδα πρέπει να είναι φτιαγμένα ούτως ώστε να καλύπτουν τις προδιαγραφές που έχει θέσει ο Διευθυντής Αγώνων, πριν από την έναρξη κάθε αγώνα.
- **Κατά τη διάρκεια του αγώνα** - Δεν μπορεί να γίνει καμία παρέμβαση στα γήπεδα εκτός της αφαίρεσης τυχόν αντικειμένων (πέτρες, κύπελλα κ.λπ.) σε περίπτωση ανάγκης.
- **Ασυνήθιστες συνθήκες γηπέδου** - Σε περίπτωση που κατά τη γνώμη του Διευθυντή Αγώνων, οι συνθήκες του γηπέδου είναι τέτοιες που καθιστούν το παιχνίδι ανέφικτο, τότε ο αγώνας μπορεί να διακοπεί και να συνεχιστεί σε άλλο γήπεδο ή να καθοριστεί άλλη ώρα.

γ. Κίνηση μπάλας ή παλίνας - Κανένας παίκτης δεν μπορεί να παίξει εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η πορεία της παλίνας ή της προηγούμενης μπάλας.

δ. Τεχνητό μέσο βοήθειας - Εάν λόγω ιατρικής ή φυσικής κατάστασης ένας αθλητής χρήζει βοηθητικής υποστήριξης για να εντοπίσει τη θέση της παλίνας, τότε έγκαιρα στον Διευθυντή Αγώνων να δώσει την άδεια. Αντικείμενα όπως το κουδούνι ή ο χρωματιστός κώνος για αθλητές με προβλήματα όρασης, είναι είδη βοηθητικής υποστήριξης. Εάν ο κώνος χρησιμοποιηθεί ως βοηθητικό μέσο θα πρέπει να τοποθετηθεί όσο το δυνατόν πλησιέστερα στην παλίνα, συνήθως πίσω από αυτή, και να απομακρυνθεί από το γήπεδο μόλις η μπάλα απελευθερωθεί από το χέρι του αθλητή. Αν χρησιμοποιηθεί το κουδούνι, θα πρέπει να χτυπάει πάνω από την παλίνα.

9. Συμπεριφορά αθλητών

α. Ολοκλήρωση προσπάθειας - Όταν ο αθλητής ολοκληρώσει την προσπάθεια του, θα πρέπει να απομακρυνθεί από το γήπεδο, για να παίξει ο αντίπαλος.

β. Αντιαθλητική συμπεριφορά - Οι αθλητές οφείλουν να διέπονται από πνεύμα ευγενούς άμιλλας «ευ αγωνίζεστε». Συμπεριφορά που θα θεωρηθεί αντιαθλητική, όπως προσβλητική φρασεολογία, χειρονομίες, εχθρική συμπεριφορά, μπορεί να οδηγήσει σε αποκλεισμό .

γ. Ενδυμασία

1) Ενδεδειγμένη περιβολή - Οι αθλητές πρέπει να φέρουν την κατάλληλη περιβολή ούτως ώστε να «προάγουν» τους ίδιους και το άθλημα του μπότσε.

2) Υπόδηση - Οι αθλητές δεν επιτρέπεται να φορούν παπούτσια που μπορεί να καταστρέψουν ή να φθείρουν την επιφάνεια του γηπέδου. Συνιστάται οι αθλητές να φορούν κλειστά παπούτσια.

3) Απρεπής περιβολή – Σε αθλητές των οποίων η περιβολή είναι ανάρμοστη ή προσβλητική ή δεν είναι κατάλληλα ντυμένοι, ενδέχεται να μην επιτραπεί η συμμετοχή στον αγώνα.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ - Ορολογία Αθλήματος Μπότσε

1. Μπάλα: Live and Dead

α. Live ball: Έγκυρη ρίψη μπάλας , σύμφωνα με τους κανονισμούς

β. Dead ball: Άκυρη ρίψη μπάλας είναι κάθε ρίψη η οποία έχει κριθεί άκυρη από τον διαιτητή λόγω κάποιας παράβασης ή λόγω αντικανονικής τεχνικής. Μια ρίψη μπορεί να ακυρωθεί σε περίπτωση που:

1. Είναι αποτέλεσμα ποινής.
2. Έχει βγει εκτός γηπέδου.
3. Έχει έρθει σε επαφή με ένα πρόσωπο ή αντικείμενο εκτός γηπέδου.
4. Έχει χτυπήσει στο πάνω μέρος των πλευρικών τοιχωμάτων του γηπέδου.
5. Έχει χτυπήσει οτιδήποτε βρίσκεται εκτός αγωνιστικού χώρου.
6. Έχει υπάρξει υπέρβαση της γραμμής φάουλ.
7. Είναι αποτέλεσμα αντικανονικής μετακίνησης της μπάλας για την ομάδα που την κατέχει.
8. Είναι αποτέλεσμα παρεμπόδισης μιας μπάλας σε κίνηση από άλλη της ίδιας ομάδας.

2. Μπάλα Μπότσε και Παλίνα

α. Η παλίνα είναι μια μικρή μπάλα η οποία μερικές φορές ονομάζεται μπαλίτσα, beebie κ.λπ.

β. Η μπάλα μπότσε είναι η μεγαλύτερη μπάλα του παιχνιδιού.

3. Άλλοι όροι

- α. Το χτύπημα αυτό (hitting) είναι μερικές φορές γνωστό και ως εξαπόλυση βολής (shooting). Είναι μια δυνατή βολή η οποία ρίπτεται με αρκετή ταχύτητα με στόχο να διασκορπίσει τις μπάλες που βρίσκονται γύρω από την παλίνα.
- β. Bank ή rebound shot - Είναι η βολή που παίζεται προς ή από ένα πλευρικό τοίχωμα του αγωνιστικού χώρου διεξαγωγής του αγωνίσματος.
- γ. Pointing - Στη βολή αυτή η πορεία της μπάλας είναι αργή και ο στόχος είναι να φτάσει όσο γίνεται πλησιέστερα στην παλίνα.
- δ. Γύρος (frame) είναι η περίοδος του παιχνιδιού κατά την οποία όλοι οι παίκτες έχουν ολοκληρώσει την προσπάθειά τους και δίνεται από τον διαιτητή η βαθμολογία.

4. Φάουλ

Θεωρείται οποιαδήποτε παράβαση των κανονισμών για την οποία προβλέπεται ποινή.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε - ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΕ ΣΕΙΡΕΣ (Divisioning)

1. Προτείνεται, ο Διευθυντής Αγώνων να διασφαλίσει ότι η κατηγοριοποίηση είναι σωστή πριν από την έναρξη της διοργάνωσης. Οι αθλητές μπορούν να μπουν σε σειρά, η οποία βασίζεται σε προηγούμενη αξιολόγηση ή, σε περίπτωση μεγαλύτερης διοργάνωσης, γίνεται συγκεκριμένη διαδικασία κατατάξεως σε σειρές. Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας θα παρέχει ένα σκορ που θα βοηθήσει να τοποθετηθούν οι αθλητές σε όσο το δυνατόν πιο ορθή σειρά.
2. Κάθε αθλητής θα πρέπει να παίξει τα τρία συγκεκριμένα παιχνίδια της διαδικασίας κατατάξεως σε σειρές, που ονομάζονται σετ. Ο αθλητής θα πρέπει να εναλλάσσει τις ρίψεις του από κάθε γραμμή ρίψης του γηπέδου. Επίσης δεν πρέπει να ξεπερνά τη γραμμή του φάουλ, όταν ρίχνει τις μπάλες:
  - α. Ο διαιτητής θα πρέπει να τοποθετήσει την παλίνα στην κεντρική γραμμή (30 πόδια) και ο αθλητής πρέπει να ρίξει και τις οκτώ μπάλες. Ο διαιτητής θα μετρήσει τις τρεις πλησιέστερες μπάλες στην παλίνα και θα καταγράψει την απόσταση τους σε εκατοστά.
  - β. Ο διαιτητής θα πρέπει να τοποθετήσει την παλίνα ανάμεσα στην κεντρική γραμμή και την απέναντι γραμμή φάουλ (40 πόδια) και ο αθλητής πρέπει να ρίξει και τις οκτώ μπάλες. Ο διαιτητής θα μετρήσει τις τρεις πλησιέστερες μπάλες στην παλίνα και θα καταγράψει την απόσταση τους σε εκατοστά.
  - γ. Ο διαιτητής θα πρέπει να τοποθετήσει την παλίνα στην απέναντι γραμμή φάουλ (50 πόδια) και ο αθλητής πρέπει να ρίξει και τις οκτώ μπάλες. Ο διαιτητής θα μετρήσει τις τρεις πλησιέστερες μπάλες στην παλίνα και θα καταγράψει την απόσταση τους σε εκατοστά.

Επίσημοι Κανονισμοί Μπότσε SPECIAL OLYMPICS 2011

- δ. Κατά τη διάρκεια της κατατάξεως σε σειρές, αν η παλίνα μετακινηθεί από την αρχική της θέση, θα πρέπει να τοποθετηθεί ξανά στο ίδιο σημείο πριν την επόμενη ρίψη και πριν τη μέτρηση.
- ε. Οι μετρήσεις πρέπει να ληφθούν από το κέντρο της μπάλα του μπότσε (πλαϊνή πλευρά) έως το κέντρο της πάνω πλευράς της παλίνας, για όλες τις μετρήσεις. Το σύνολο των 9 μετρήσεων θα αποτελέσει το σκορ κατηγοριοποίησης κάθε αθλητή.
- στ. Για τα αγωνίσματα του Διπλού και του Ομαδικού το άθροισμα των σκορ κατηγοριοποίησης των αθλητών θα είναι το σκορ κατηγοριοποίησης της αντίστοιχης ομάδας στην οποία ανήκουν οι αθλητές αυτοί.
- ζ. Η διαδικασία της κατατάξεως σε σειρές είναι σύμφωνη με τους κανονισμούς των Special Olympics για «έντιμη προσπάθεια».